

Onderzoeksprogramma 2017-2018

Maart 2017

Rekenkamercommissie gemeente Waalre

Drs. J.J.M. van den Heuvel, voorzitter

Drs. M.A. Koster RA, lid

J.M. van Berlo, lid

Secretariaat:

Rekenkamercommissie Gemeente Waalre

t.a.v. J.M. van Berlo

Postbus 10.000

5580 GA Waalre

Tel: 040-2839946

GSM: 06 - 4817 6054

E-mail: j.vanberlo02@onsnet.nu

Onderzoeksprogramma 2017-2018.

Jaarlijks stelt de rekenkamercommissie een onderzoeksprogramma vast, waarin wordt bepaald welk onderzoek c.q. welke onderzoeken in dat betreffende jaar worden uitgevoerd. De rekenkamercommissie heeft besloten om nu een Onderzoeksprogramma vast te stellen voor 2017 en een deel van 2018, namelijk t/m de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018. Voor het tweede deel van 2018 kan de nieuwe raad dan in de gelegenheid worden gesteld om zelf nog onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Daaruit zal dan een keuze worden gemaakt voor een tweede onderzoek in 2018.

De onderwerpen voor het onderzoeksprogramma worden gekozen uit een groslijst. Deze groslijst wordt gevuld door onderwerpen die de rekenkamercommissie zelf inbrengt. Maar ook aan de raad is de mogelijkheid geboden om onderzoeksonderwerpen in te brengen. Op 17 januari 2017 heeft een informatieve sessie met de raad plaatsgevonden, teneinde potentiële onderzoeksonderwerpen uit te wisselen.

Daarnaast acht de rekenkamercommissie het van belang om goed voeling te houden met de jaaragenda van het college en de ambtelijke organisatie. Het is namelijk van groot belang de onderzoeken qua timing en actualiteit goed af te stemmen op ontwikkelingen in de organisatie. Daarmee wordt voorkomen dat ontwikkelingen elkaar gaan doorkruisen en kan er een kruisbestuiving plaatsvinden, die leidt tot betere afwegingen en een beter resultaat.

De inventarisatie van de potentiële onderzoeksonderwerpen is verwerkt in de bij dit Onderzoeksprogramma opgenomen Groslijst. In totaliteit betreft dit op dit moment een negental onderwerpen. Ten aanzien van deze onderwerpen wordt opgemerkt dat in lang niet alle gevallen de onderzoeksvragen en leerdoelen door de fracties zijn aangegeven. Bij een aantal onderwerpen heeft de rekenkamercommissie daarom een globale vraagstelling en leerdoel toegevoegd;

Na een uitvoerige afweging heeft de Rekenkamercommissie besloten in 2017/2018 de volgende onderzoeken uit te voeren:

1. Regionale samenwerking.

Toelichting:

Dit onderwerp is erg actueel en sluit aan bij de filosofie, die Waalre hanteert. Daarbij opsteert Waalre voor een zelfstandige gemeente met een sterke focus op (regionale) samenwerking. Er is dus sprake van een dubbele oriëntatie, te weten lokaal doen wat lokaal kan en kiezen voor een regionale oplossing als dat beter is voor de inwoners van Waalre. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn o.a. hoe ziet het beeld van de regionale samenwerking in de gemeente Waalre er uit, waarom samenwerking, welke resultaten worden beoogd en wordt nagegaan of die resultaten ook bereikt worden. Daaruit vloeit dan ook voort welke aandachtspunten voor de vormgeving van de toekomstige samenwerking uit het onderzoek voortkomen.

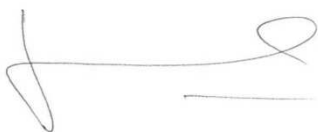
2. Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Toelichting:

Bij het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is er sprake van zeer grote investeringen en een groot afbreukrisico. De aanpak ligt vast in het gemeentelijk rioleringsplan en in het onderzoek zal worden nagegaan of het uitvoeringstraject efficiënt en planmatig verloopt, of er sprake is van een helder uitvoeringstraject en of de risico's voldoende zijn ingeschat en beheersbaar zijn.

Voor beide onderzoeken wordt voor de start van het onderzoek een onderzoeksplan opgesteld. In deze onderzoeksplannen zal een nadere uitwerking plaatsvinden van de onderzoeksvragen, de aanpak van de onderzoeken en een daaraan gekoppelde tijdsplanning. Deze onderzoeksplannen zullen na de vaststelling door de rekenkamercommissie ter kennis worden gebracht van de raad en het college van burgemeester en wethouders.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de
Rekenkamercommissie Waalre van 7 februari 2017,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a horizontal line, representing the name of the chairperson.

Drs. J.J.M. v.d. Heuvel,
Voorzitter

Groslijst 2017-2018.

(R=Aangemeld door Rekenkamercommissie, F=Aangemeld door Fracties)

	Onderwerp	Onderzoeksformulering
1. F.	Levensvatbaarheid nieuw multifunctioneel centrum (MFC)	<p>Gevraagd wordt om te onderzoeken hoe het staat met de levensvatbaarheid van een nieuw te bouwen multifunctioneel centrum, mede gezien de teruglopende bezetting van dergelijke centra in de regio.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <p>Niet aangegeven</p> <p><u>Leerdoel:</u></p> <p>Niet aangegeven</p>
2. F.	Maatschappelijk effecten transities 3 D's.	<p>Gevraagd wordt om te onderzoeken, wat de maatschappelijke effecten zijn van het beleid met betrekking tot de transities Jeugdzorg, WMO/AWBZ en Participatiewet.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <p>Niet aangegeven</p> <p><u>Leerdoel:</u></p> <p>Niet aangegeven</p>
3. F.	Locatiekeuze Gemeentehuis	<p>Gevraagd wordt om een onderzoek in te stellen naar de locatiekeuze voor een nieuw gemeentehuis.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom is halverwege het proces een andere richting gekozen; - Heeft het proces te lang gelopen; - Wat was daarvan de reden; - Was er vanaf het begin voldoende draagvlak voor de gemaakte keuze; - Is voldoende geïnvesteerd in het creëren van dat draagvlak. <p><u>Leerdoel:</u></p> <p>Hoe staat het in Waalre met de effectiviteit en efficiëntie van grotere projecten.</p> <p>Zie ook onderwerp nr. 4</p>
4. F.	Burgerparticipatie nieuwbouw gemeentehuis	<p>Gevraagd wordt om te onderzoeken, waarom burgerparticipatie bij het proces nieuwbouw gemeentehuis zo weinig heeft opgeleverd.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke activiteiten zijn er ontplooid om de burgers bij dit proces te betrekken; - Welke redenen zijn er aan te wijzen waarom zo weinig respons is verkregen; - Wat is/wordt er met de inbreng van burgers gedaan; - Is vooraf bekend wat men daar daarmee gaat doen; - Vindt er terugkoppeling plaats naar de burgers wat met hun inbreng is gedaan; - Welke maatregelen kunnen er worden genomen om burgerparticipatie wel succesvoller te maken.

		<p><u>Leerdoel:</u> Burgerparticipatie ontwikkelen tot een effectief middel bij beleidsvorming. Zie ook onderwerp nr. 3</p>
5. F.	Invoering 3 Decentralisaties	<p>Gevraagd wordt om het proces van de 3 decentralisaties te onderzoeken.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe zijn deze processen verlopen; - Was er sprake van een goede, projectmatige aanpak; - Is deze vooraf vastgelegd; - Zijn de plannings gehaald; - Heeft er tussentijdse verantwoording en bijstelling naar de raad plaatsgevonden; - Zijn de rollen en verantwoordelijken van de betrokken partners vastgelegd; - Zijn de juridische, maatschappelijke en financiële kaders vooraf benoemd; - Is conform de projectplannen/projectaanpak gehandeld. <p><u>Leerdoel:</u> Het verbeteren van de effecten en effectiviteit van de planning en het opstarten van grote projecten. Zie ook de relatie met onderwerp 3.</p>
6. F.	Regionale samenwerkingsverbanden.	<p>Gevraagd wordt om een onderzoek in te stellen naar de (regionale) samenwerkingsverbanden, waar de gemeente Waalre in participeert.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe ziet het beeld van de regionale samenwerking in de gemeente Waalre er uit: <ul style="list-style-type: none"> - waaraan neemt Waalre deel en welke ontwikkelingen doen zich hierbij voor; - wat is de aard van die samenwerking (beleidsafstemming, gezamenlijke uitvoering, informatie uitwisseling, e.d.): - hoe zijn deze vormgegeven (formeel/informeel, publiekrechtelijk, privaatrechtelijk) 2. Wat zijn de doelen en de motieven voor de samenwerking en welke keuzes - uit een oogpunt van beleid en/of bedrijfsvoering - liggen hieraan ten grondslag? 3. Worden de beoogde resultaten van de samenwerking vooraf duidelijk benoemd? 4. Worden de beoogde resultaten van de samenwerking achteraf ook gecontroleerd en op basis daarvan eventueel bijgestuurd? 5. Is de rolverdeling tussen raad en college helder, waar het gaat om de sturing en controle? 6. Welke aandachtspunten voor de vormgeving van de toekomstige samenwerking komen voort uit de beantwoording van voorafgaande vragen? <p><u>Leerdoel:</u> Hoe transparant zijn onze samenwerkingsverbanden en hoe effectief en efficiënt is dit. Hoe kunnen we dit naar de toekomst vertalen?</p>

<p>7. F.</p>	<p>Project Broekweg/Normalisatie woonwagencamp.</p>	<p>Gelet op de gevoeligheden met betrekking tot dit onderwerp is een en ander met fluwelen handschoenen aangepakt. Gevraagd wordt om dit proces te onderzoeken:</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe is dit proces vormgegeven; 2. Zijn de te bereiken doelen vooraf geformuleerd; 3. Welke knelpunten zijn er tijdens het proces opgetreden; 4. Hoe is men daarmee omgegaan; 5. Had dit beter gekund; 6. Zijn de beoogde doelen daadwerkelijk bereikt; <p><u>Leerdoel:</u> Hoe staat het met de effectiviteit en efficiëntie van dit project.</p> <p><i>Zie ook onderzoeksonderwerp nr. 3.</i></p>
<p>8. F.</p>	<p>Project Hoogh Waalre</p>	<p>Gevraagd wordt de aanpak van dit project te evalueren.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe is dit project aangepakt, was er sprake van een projectplan; 2. Zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de partners vooraf vastgelegd; 3. Is conform gehandeld; 4. Zijn de doelen vooraf geformuleerd; 5. Zijn deze gerealiseerd; 6. Zijn er tussentijdse voortgangsrapportages en bijstellingen geweest. <p><u>Leerdoel:</u> Hoe staat het in Waalre met de effectiviteit en efficiëntie van grotere projecten.</p> <p><i>Zie ook relatie met onderwerp 3.</i></p>
<p>9. R.</p>	<p>Inhuur externen</p>	<p>Er heeft een bezuiniging plaatsgevonden op de personele formatie van Waalre. Onderzocht dient te worden in hoeverre dit heeft geleid tot een stijging van de kosten van inhuur van externen.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tot welk bedrag en voor welke doeleinden heeft in Waalre in de onderzoeksjaren externe inhuur plaatsgevonden; 2. Welke procedures en regels die gemeentebreed gelden voor de inhuur van externen zijn er vastgesteld en waarborgen deze regels in voldoende mate de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van bedoelde inhuur ? 3. Op welke wijze is de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van externe inhuur vastgelegd en is deze helder en eenduidig (mandaatregeling ?) 4. Worden deze regels nageleefd en vindt besluitvorming door de juiste organen plaats ? 5. - Wordt bij het aangaan van een inhuurcontract expliciet aangegeven, wat van de ingehuurde externe wordt verwacht, wordt de te leveren prestatie transparant en meetbaar/ controleerbaar in het contract vastgelegd

<p>10.</p> <p>F.</p>	<p>Afvalmanagement.</p>	<p>De inzameling van afval ofwel herbruikbare grondstoffen bij huishoudens is een taak van de gemeente. De dynamiek in het uitvoeren van deze taak is de afgelopen jaren intensiever en voor zowel de gemeente als voor de huishoudens bewerkelijker geworden gezien de verdere intensivering van het streven naar zo weinig mogelijk restafval.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is Waalre efficiënt en effectief bezig met de inzameling van huishoudelijk afval? 2. Is de beoogde continue vermindering van kosten – tot een zekere grens - door minder restafval voldoende om het wegvallen van de egaliseringsreserve binnen enkele jaren op te vangen waardoor er geen verhoging voor de inwoners noodzakelijk is? 3. Waalre houdt vooralsnog vast aan het hebben van een eigen afvalvrachtwagen en een eigen gemeentewerf: hebben deze aspecten van beleid duurzame waarde of dient dit afgebouwd te worden? 4. Heeft het nog zin dat inwoners zelf uitsorteren of kunnen sorteerinstallaties dat nu zelf? 5. Is het zinvol om "huis en tuinafval" apart in te zamelen op onze gemeentewerf. 6. Zijn er alternatieve aanpakmogelijkheden te overwegen? 7. Moet het beleid worden bijgesteld? 8. Moeten doelen worden bijgesteld? <p><u>Leerdoel:</u></p> <p>Moet de gemeenteraad zich intensiever focussen op het afvalbeleid</p>
<p>11.</p> <p>F</p>	<p>Gemeenschappelijke regelingen</p>	<p>De gemeenschappelijke regelingen worden vaak, ook door ons, gezien als organisaties met een zodanig eigen dynamiek dat de focus op de schaal van een gemeenteraad vaak reactief is, slechts gebaseerd op kadernota's begrotingen en jaarverslagen. Een grotere betrokkenheid zou op zijn plaats zijn om medesturing te kunnen geven en medeverantwoordelijkheid te kunnen dragen.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is zo'n grote "organisatie" wel democratisch controleerbaar met de maat van onze gemeenteraad? 2. Is Waalre goed af met deze manier van samenwerken of zouden alternatieve werkwijzen overwogen kunnen of moeten worden? <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Is de werkwijze van GR's nog wel effectief en efficiënt voor Waalre en zijn wij als gemeenteraad Waalre in de regio nog wel mede aan het stuur en medeverantwoordelijk te houden voor de taken die belegd zijn in GR's?</p>

<p>12</p> <p>F.</p>	<p>Cultuur</p>	<p>Wellicht is het zaak om een onderzoek te doen naar de grondvesten en elementen van "cultuur" in Waalre om mogelijk een meer samenhangend beleid te formuleren om daarmee "cultuur in Waalre" een prominentere plaats te laten innemen in de verdere profilering van onze gemeente.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is het dossier "cultuur" afdoende beleidsmatig onderbouwd 2. Zijn de subsidies in voldoende mate uitnodigend voor het voortbestaan van culturele activiteiten c.q. het opstarten ervan? <p><u>Leereffecten:</u></p> <p>Het zichtbaar maken van het onzichtbare: "cultuur" en meer herkenbare plaats te laten innemen op diverse onderwerpen.</p>
<p>13</p>	<p>Stedelijk gebied</p>	<p>Het stedelijk gebied is een bestuurlijke samenhang. Is dit een zinvolle constructie om duurzaam te kunnen dienen als belangenbehartiger voor betreffende taken van onze gemeente en daarmee voor de inwoners van Waalre.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is het stedelijk gebied een aanwinst voor Waalre in het kader van de taken en de wensen van de gemeente Waalre? 2. Is het stedelijk gebied een duurzame structuur voor ons? 3. Zijn er andere taken van de gemeente die om efficiënt en effectief te kunnen worden uitgevoerd belegd zouden kunnen worden in het stedelijk gebied? 4. Is het stedelijk gebied geen makkelijke opstap naar het vormen van één gemeente? 5. Moeten we doorgaan met het stedelijk gebied, uitgaande van het zo goed mogelijk beleid en uitvoering van taken die mogelijk in dit gremium besproken gaan worden. <p><u>Leereffecten</u></p> <p>Evaluatie van dit gremium en is dit een weg die onze zelfstandigheid borgt</p>
<p>14</p>	<p>Ouderenbeleid.</p>	<p>Zaken als voorzieningen, eenzaamheidsbestrijding, wonen en samenwerken met ouderenverenigingen etc. etc. zou mogelijk meer geformaliseerd kunnen worden.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is het adviseren over het nut en de noodzaak van het opstellen van ouderenbeleid? 2. Wat is zinvol om deze doelgroep te beschrijven met relevante elementen? 3. Zouden we hiermee een kwaliteitsimpuls kunnen geven <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Een beter invulling kunnen geven aan een specifieke groep inwoners</p>

15	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	<p>Het beleid en de bijbehorende middelen beslaan een groot gedeelte van onze reserves/voorzieningen. De koers en de houdbaarheid bij tegenslagen moet robuust genoeg zijn om geen vervelende deuken te veroorzaken in ons financieel plaatje.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is het vigerende plan voldoende om duurzaam de beoogde vervangingen en andere taken te kunnen uitvoeren? 2. Is het vigerende plan voldoende flexibel om tegenslagen op te vangen? <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Een regelmatige second opinion op belangrijk. Naar het op de verre toekomstgericht beleid blijven kijken is gewenst.</p>
16	Burgerparticipatie/Burgerinformatie	<p>Doet de gemeenteraad er genoeg aan om de burgers te betrekken bij het bestuur, hen op effectieve wijze te informeren over beraadslagingen en besluiten en hen in de positie te brengen te controleren of de politiek doet wat zij zegt? Een onderzoek naar de effectiviteit van de huidige werkwijze vanuit de vraag "bereiken wij de burger wel?" is gewenst.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De schriftelijke verslaglegging van de vergaderingen van B&W en gemeenteraad is zeer summier. Voor meer detail wordt verwezen naar geluidsopnamen die via de website zijn te beluisteren. Wat zijn de minimale wettelijke verplichtingen voor de bekendmaking van besluiten en (geagendeerde) beraadslagingen van college en raad? 2. Voldoet verslaglegging door middel van geluidsopnamen aan alle wettelijke vereisten (gemeentewet, Wet openbaarheid van bestuur, Wet open overheid, webrichtlijnen overheid / WGAC 2.0 etc.) 3. Op 22 december 2016 is de nieuwe Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties in werking getreden. Nederlandse overheidsinstanties moeten de Europese standaard EN 301 549 volgen. Handelt de gemeenteraad met zijn werkwijze binnen deze regels? 4. Welke kennis wordt bij de burger voorondersteld? (hij zal bijvoorbeeld niet bekend zijn met het begrip raadsinformatiesysteem of de gemeentelijke besluitvormingscyclus) 5. Welke technische eisen stelt de werkwijze aan de burger (Notubiz vereist bijvoorbeeld een computer het beveiligingsgevoelige "Flash") 6. Is het mogelijk alles over een onderwerp te vinden door middel van een zoekopdracht op internet, binnen de gemeentesite, of binnen het raadsinformatiesysteem? (voorbeeld: in de vergadering van 18/10/2016 is gesproken over rubbergranulaat op de sportvelden. Hoe

		<p>komt de burger van Waalre, maar ook de belanghebbende of geïnteresseerde uit Zeist of Groningen erachter dat dit aan de orde is geweest?¹⁾</p> <p>7. Is voorzien in de digitale duurzaamheid en de vereisten van de Archiefwet?</p> <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Een beoordeling van de huidige werkwijze in relatie tot bovengenoemde punten.</p> <p>Adviezen voor verbetering, evt. met voorbeelden van Best Practices.</p>
17	Omgevingsdienst	<p>Gevraagd wordt om een onderzoek in te stellen naar het functioneren van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe functioneert deze dienst? 2. Welke knelpunten bestaan er? 3. Waar zijn verbeteringen en/of besparingen mogelijk? 4. Is het zinvol om niet-wettelijke taken, die Waalre nu zelf uitvoert, ook onder te brengen bij ODZOB/ 5. Wat zijn daarvan de voor- en nadelen? <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Beter inzicht in het huidig functioneren en of een effectiever gebruik van deze dienst wenselijk of noodzakelijk is.</p>
18 R.	Regionale samenwerking/ Verbonden partijen.	<p>Het onderzoek beoogt inzicht te verschaffen in de verschillende vormen van regionale samenwerking waarin Waalre participeert en andere verbonden partijen.</p> <p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In welke regionale samenwerkingsverbanden participeert Waalre/ 2. Welke afwegingen hebben plaatsgevonden om te kiezen voor regionale samenwerking <p>Verbonden partijen/Regionale samenwerking: Wat heeft Waalre daar aan, wanneer moet men iets regionaal of in samenwerking oppakken;</p> <p>Zie ook de nrs. 6, 11 en 13</p>
19 R.	Burgerparticipatie/Overheidsparticipatie	<p>Veranderende maatschappelijke omstandigheden vergen ook een andere instelling van de overheid. Deze is niet meer dé speler in het geheel maar een speler. Veel meer dan vroeger worden zaken aan de samenleving overgelaten. Zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid zijn daarbij sleutelwoorden. Ook de kracht van Waalre gaat uit van het benutten van krachten in de samenleving. Het onderzoek zal inzicht geven in de wijze waarop in Waalre met burgerparticipatie én overheidsparticipatie wordt omgegaan.</p>

		<p><u>Onderzoeksvragen:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Is er in Waalre beleid met betrekking tot burgerparticipatie geformuleerd?2. Hoe functioneert dat in de praktijk?3. Is er bij belangrijke onderwerpen voldoende aandacht voor mogelijke burgerparticipatie?4. Hoe ervaren externe partners deze burgerparticipatie?5. Hoe gaat Waalre om met initiatieven, die vanuit de samenleving ontstaan (overheidsparticipatie)?6. Is actief participeren voldoende geborgd in de gemeentelijke organisatie? <p><u>Leereffect:</u></p> <p>Welke aandachtspunten/aanbevelingen kan het onderzoek opleveren met betrekking tot toekomstig handelen ten aanzien van burger- en overheidsparticipatie.</p>
--	--	--